

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 438/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť S. Š., zastúpeného advokátom JUDr. J. T., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 146/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2010 doručená sťažnosť S. Š., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 146/05.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„V roku 2002 bolo proti mne začaté trestné stíhanie pre trestný čin falšovania a pozmeňovania kontrolných technických opatrení na označenie tovaru podľa § 145a ods.1 Trestného zákona. V rámci vyšetrovania pri domovej prehliadke a prehliadke iných priestorov boli mi zaistené veci, ktoré mali proti mojej osobe slúžiť ako dôkaz zo spáchania trestného činu. Jednalo sa o alkohol, u ktorého bolo podozrenie, že bol označený falošnými kontrolnými známkami. Okresný súd v Prešove rozsudkom sp.zn.: 5T 117/04 z 18.októbra 2005 rozhodol okrem iného aj podľa § 81 ods.3 Trestného poriadku tak, že nariadil zničenie dôkazných vecí-alkoholu, falošných kontrolných známkok a ostatných vecí nájdených pri domových prehliadkach, ktoré sú uvedené pod položkou č.7/34 v depozite Okresnej prokuratúry v P. Aj proti tomuto výroku som podal odvolanie a odvolací súd - Krajský súd v Prešove uznesením sp.zn.: 1To 136/06 z 24.aprila 2007 tento výrok o zničení vecí zrušil.

Dňa 23.novembra 2007 rozsudkom Okresného súdu v Prešove sp.zn.: 5 T 146/05 som bol uznaný vinným a bol mi uložený trest, tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 23. novembra 2007. Súd pri vyhlásení rozsudku vyhlásil, že o dôkazných veciach vedených na Okresnej prokuratúre v P. v depozite pod položkou č.7/34 rozhodne samostatným uznesením.

Ja som listom z 3.decembra 2009 žiadal Okresný súd v Prešove o doručenie rozhodnutia o zaistených veciach. Doposiaľ mi súd na moju žiadosť neodpovedal a ani mi nedoručil predmetné rozhodnutie. ...

V konkrétnom súdnom konaní za prietahy, zodpovedá len súd, ktorý mal vydať samostatné rozhodnutie o zaistených veciach nachádzajúcich sa v depozite Okresnej prokuratúry v P. pod č. 7/34, a nie sú mi známe žiadne okolnosti, ktoré by bránili súdu takéto rozhodnutie vydať.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„Okresný súd v Prešove v konaní sp.zn. 5 T 146/05, nevydaním rozhodnutia o zaistených veciach nachádzajúcich sa v depozite Okresnej prokuratúry v P. pod č. 7/34, od 23.novembra až doteraz, porušil moje základné právo na prerokovanie vecí bez

zbytočných prieťahov, preto žiadam, aby bolo prikázané Okresnému súdu v Prešove, aby ihneď o zaistených veciach rozhodol.

Ďalej žiadam aby ústavný súd rozhodol o primeranom finančnom zadostúčení mojej osoby v rozsahu 3000 €, ktorú sumu mi je povinný zaplatiť Okresný súd v Prešove, do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Uvedené finančné zadostúčenie požadujem z dôvodu spôsobenej majetkovej ujmy, spočívajúcej v nemožnosti nakladať s mojím majetkom. ...

Súčasne žiadam, aby ústavný súd zaviazal žalovaného Okresný súd v Prešove zaplatiť mi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 254,52 € ... na účet môjho právneho zástupcu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostúčenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 138/02).

Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 146/05 tým, že nerozhodol o veciach sťažovateľa zaistených pri domovej prehliadke nachádzajúcich sa v depozite Okresnej prokuratúry P. pod položkou č. 7/34.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (podobne čl. 38 ods. 2 listiny).

1. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (uvedené platí aj vo vzťahu k čl. 38 ods. 2 listiny) môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06, I. ÚS 208/09),

a preto už k namietanému porušovaniu označeného práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Ústavný súd z predloženého súdneho spisu okresného súdu zistil, že okresný súd 8. júna 2010 o veciach sťažovateľa zaistených v priebehu trestného konania rozhodol uznesením č. k. 5 T 146/2005-2179 tak, že zaistené veci nariadil zničiť. Proti uzneseniu okresného súdu o zničení zaistených vecí z 8. júna 2010 podal sťažovateľ 22. júla 2010 sťažnosť. Sťažnosť sťažovateľa, ktorou za porušovateľa svojho základného práva označil okresný súd, bola ústavnému súdu doručená 1. júla 2010, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné

právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa ustanovenia § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd tiež opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach

zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Inak povedané, keďže voči sudcovi všeobecného súdu, ktorý koná so zbytočnými prietahmi, predseda okresného súdu môže iniciovať dokonca aj disciplinárne konanie, sťažnosť na prietahy v zmysle citovaného zákona treba rozhodne považovať za účinný prostriedok nápravy.

Sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, v podanej sťažnosti netvrdil, ani inak ničím nepreukázal, že podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, prípadne, že by mu v podaní takejto sťažnosti bránili dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorých existenciu nemožno vyvodit' ani z obsahu jeho sťažnosti.

Ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel preto k záveru, že sťažovateľ nevyužil účinný prostriedok nápravy na odstránenie namietaného porušenia ním označených základných práv, preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2010